

MÁXIMA

Meer dan Majesteit

RICKEVERS

MÁXIMA

Meer dan Majesteit

NWADAM

INHOUD

Proloog – <i>Máxima Zorreguieta</i>	7	13 Op staatsbezoek	163
1 Een koningin naast de koning	19	14 Gas geven	183
2 Professioneel boven het ceremonieel	31	15 Poseren in ruil voor vakantie	197
3 Keizerinnen, koninginnen en kroonprinsessen	45	16 Voelbaar in het hele koninkrijk	207
4 Financiële steun	61	17 Koningin op afstand	215
5 Een droom komt uit	71	18 Argentijnse stempel op Oranjepaleis	229
6 Koningin-pleitbezorger	83	19 Paleisvrouwe	245
7 Een brief aan Máxima	99	Epiloog – <i>Weer Prinsjesdag</i>	259
8 Geen showstuk	107	<i>Bronnen</i>	264
9 Venster op de samenleving	117	<i>Tijdslijn</i>	266
10 Goud waard	133	<i>Dankwoord</i>	268
11 Nuestra Reina	141	<i>Fotoverantwoording</i>	270
12 Hoogste prioriteit	149		

PROLOOG

MÁXIMA ZORREGUIETA

Koning Willem-Alexander en koningin Máxima verlaten de Nieuwe Kerk na de inhuldigingsceremonie op 30 april 2013.

‘Ik aanvaard dit ambt met overtuiging. Daarbij besef ik hoe intens gelukkig ik ben met de steun van mijn vrouw, Máxima. Zij is zich bewust van de persoonlijke begrenzing die haar positie soms van haar vraagt. Zij heeft ons land omarmd en is Nederlandse onder de Nederlanders geworden. Ten volle is zij bereid haar vele capaciteiten in dienst te stellen van mijn koningschap en ons aller koninkrijk.’

– Koning Willem-Alexander in zijn inhuldigingsrede, 30 april 2013

Bij zijn troonsbestijging sprak Willem-Alexander op 30 april 2013 niet alleen over zijn ambt, maar ook over de rol van zijn echtgenote Máxima. Die dag schreed er voor het eerst in 123 jaar weer een koningin naast haar Koning der Nederlanden. Máxima siert covers, haar kleding wordt minutieus onder de loep genomen en sommige van haar uitspraken zijn opgenomen in het collectief geheugen. Ze is onze koningin, maar Máxima is meer dan het populairste lid van het Oranjehuis, meer dan de meest gefotografeerde vrouw van Nederland. De taken van de koning zijn wettelijk bepaald. ‘Van mijn ambt heb ik een helder beeld,’ zei de koning in zijn inhuldigingstoespraak. Als staatshoofd ondertekent hij wetten, beëdigt bebindslieden, ontvangt staatshoofden en ambassadeurs. Ieder jaar spreekt hij de troonrede uit en houdt hij een kersttoespraak. Minder helder is het beeld dat de Nederlander heeft van Máxima’s dagelijkse werk.

Máxima (rechts)
met haar moeder
Maria en broertje
Martín.

Op 17 mei 2021 wordt Máxima vijftig en dat leek mij het uitgelezen moment om het beeld van de koningin te verdiepen, om me ruim een jaar onder te dompelen in haar leven om te laten zien wat er schuilgaat achter de stralende lach. Dat idee sprak tal van naasten van de koningin aan. Zij doen in dit boek uit de doeken hoe het is om met haar te werken. Met hun hulp kon ik een schets maken van het leven van koningin Máxima.

Mensen met wie zij samenwerkt, ook binnen de paleismuren, spreken vaak voor het eerst over hun band met Máxima. Met koninklijke toestemming en vrijuit, al mag ik hen niet allemaal citeren. Ook zij willen laten zien dat haar leven uit meer bestaat dan galajurken en vliegereizen. Dit boek is niet geautoriseerd, maar dat weerhield koningin Máxima er niet van om op meerdere momenten kort de tijd te nemen om meer te vertellen over de vele aspecten van haar werk. Dat verklaart de citaten zonder bronvermelding in dit boek. Door al die gesprekken, en doordat ik de koningin in de afgelopen jaren nauwgezet

Máxima (rechts) met broertje Juan op haar schoot. Links vader Jorge, Martín in het midden met Inés op schoot.

heb kunnen volgen, ontstaat een nieuw, completer beeld van Máxima: Meer dan Majesteit.

Als oudste dochter van Jorge Horacio Zorreguieta en Maria del Carmen Cerruti wordt ze op 17 mei 1971 geboren in de Argentijnse hoofdstad Buenos Aires: Máxima Zorreguieta Cerruti. Haar vader heeft al drie dochters uit een eerder huwelijk, María (1956), Ángeles (1958) en Dolores (1960). Een jaar na Máxima's geboorte wordt het gezin uitgebreid met broer Martín, jaren later volgen broer Juan (1982) en zusje Inés (1984).

Máxima is bijna vijf jaar als president Isabel Perón door een militaire coup aan de kant wordt gezet en luitenant-generaal Jorge Videla aan het hoofd van de junta komt. Máxima's vader wordt staatssecretaris van Landbouw in het regime en later onderminister van Landbouw en Veeteelt. De export van met name graan stijgt onder zijn leiding naar grote hoogte; zijn departement, onderdeel van het ministerie van Economische Zaken, is zeer belangrijk voor de Argentijnse economie. Máxima herinnert het zich als een 'vreemde' tijd, 'met geweld'. Ze ziet de plunderingen en ongelijkheid op straat. Een onwerkelijke periode, vindt Máxima achteraf. Hun eigen appartement in de wijk Barrio Norte komt onder continue beveiliging te staan en het gezin moet elke dag een andere route nemen naar school, werk of win-

kels, herinnert ze zich. ‘Ik heb ook gemerkt dat mijn moeder ziek was omdat zij zo zenuwachtig was,’ vertelt Máxima aan Maartje van Weegen en Paul Witteman tijdens het verlovingsinterview met de nos.

Als puber ontmoet Máxima ook mensen wier ouders waren verdwenen. Ze kan in het begin niet geloven wat er zich in haar jonge jaren had afgespeeld. ‘Is het waar?’ vraagt ze haar vader. Jorge Zorreguieta, *Coqui*, zoals hij liefkozend werd genoemd, was in 1981 uit de regering gestapt en was president van de Argentijnse suikerunie geworden. ‘Papa, vertel mij even, wat is er gebeurd? Want ik begrijp er helemaal niets van. Hoe kon dat, en hoe heb je dat meegemaakt?’ Coqui stelt zijn dochter gerust. ‘Ik had geen idee waar het over ging.’ Máxima gelooft haar vader. ‘Hij heeft geen reden om tegen mij te liegen,’ zegt ze in hetzelfde interview. Was dat niet wat naïef, wil Witteman daarop weten. ‘Nee, hij is een heel menselijke man,’ antwoordt Máxima overtuigd.

In een chique buitenwijk van Buenos Aires volgt Máxima de middelbare school op Northlands, een tweetalige school, en vervolgens studeert ze economie aan de Universidad Católica Argentina. Ze heeft veel dromen. Een ervan is de mensen helpen van wie ze had gezien dat ze het moeilijk hadden. ‘Ik wist dat ik niet een typische bankier wilde worden,’ zegt ze in het verlovingsinterview. Ze denkt aan een zijpad richting de kunst, om kunstenaars te helpen met verkopen. Uiteindelijk slaat Máxima haar vleugels uit en komt ze in New York terecht, waar ze bij Deutsche Bank werkt als vicepresident Institutional Sales.

In 1999 krijgt Máxima een uitnodiging voor de jaarlijkse *Feria de Abril* in het Spaanse Sevilla. Ook Willem-Alexander is aanwezig. Máxima is door dezelfde gemeenschappelijke vrienden gevraagd om op het feest te fotograferen. Daardoor ziet Willem-Alexander niet een Argentijnse schone van zevenentwintig, maar wordt hij tot zijn ongenoegen geconfronteerd met een fotocamera. Het is geen liefde op het eerste gezicht, maar ze raken aan de praat en brengen – in gezelschap van vele anderen – drie dagen met elkaar door. Na thuiskomst wordt er veel gebeld

Willem-Alexander pendelt in het begin heen en weer, later is het Máxima die vaker op het vliegtuig naar Schiphol stapt. Ze houdt het nog even geheim voor familie. Ze vertelt dat ze een Nederlander heeft ontmoet, Alexander, een advocaat.

en begin mei vliegt de prins al naar New York, drie weken na de eerste ontmoeting. Willem-Alexander pendelt in het begin heen en weer, later is het Máxima die vaker op het vliegtuig naar Schiphol stapt. Ze houdt het nog even geheim voor familie. Ze vertelt dat ze een Nederlander heeft ontmoet, Alexander, een advocaat. Uiteindelijk biecht Máxima aan haar vader op dat hij een prins is. ‘De jongste zoon van koningin Beatrix?’ veronderstelt Jorge Zorreguieta. ‘Nee,’ moet Máxima bekennen. De oudste. Waarop haar vader riposteert: ‘Ben je gek geworden?’ Hij vindt het moeilijk voor te stellen dat zijn zo onafhankelijke dochter haar vrije leven op zou geven voor een kroonprins.

Willem-Alexander had het zijn familie al wat eerder verteld. Al direct in het eerste weekend in New York ontmoette Máxima prins Constantijn, omdat de twee broers in dat weekend samen naar een huwelijk gingen. Aan zijn moeder moet Willem-Alexander uitleggen waarom hij niet meegaat naar de Bilderbergconferentie: hij is van plan om naar Máxima te gaan. ‘Ze heet Máxima, ze is Argentijnse, woont in New York. Vertrouw mij en stel verder nu geen vragen,’ zegt hij. Bij zijn eerdere relaties had koningin Beatrix haar bedenkingen gehad en ook nu is ze al bij voorbaat kritisch op Alexanders keuze. Deels heeft dat te maken met het feit dat ze zelf genoeg zorgen had gehad toen ze indertijd met een Duitse man trouwde, wat in naoorlogs Nederland nog erg gevoelig lag. Haar bedachtzaamheid bleek achteraf ook wel op zijn plaats, omdat de politieke achtergrond van Máxima’s

vader omstreden was. De koningin voorzag al snel dat daar politieke hobbels overwonnen moesten worden.

In augustus 1999 bezoekt Máxima Nederland voor het eerst. Diezelfde maand, iets daarvoor, maakt het land al kennis met haar door een paparazifoto op de voorpagina van een magazine. Samen met Willem-Alexander dobberde ze op Italiaanse wateren op het jacht van prins Bernhard. Nederland denkt aanvankelijk nog dat ze een Duitse schone is, ‘Maxima Herzog’, tot vanuit Argentinië wordt bevestigd: ‘Ze heet Máxima Zorreguieta.’

Willem-Alexander is al een week zenuwachtig. Hij had zijn moeder en de premier op de hoogte gesteld van wat er zou staan te gebeuren. Na een middagje schaatsen op de vijver van Paleis Huis ten Bosch, op 19 januari 2001, is Máxima wel toe aan wat ze had geleerd over schaatsen in Nederland, ‘het tweede deel van de traditie’: de warme chocolademelk. Maar Willem-Alexander heeft wat anders voorbereid. Hij haalt een fles champagne en rozen tevoorschijn en gaat voor Máxima op zijn knie. ‘Ik vraag dit voor de eerste keer in mijn leven en de enige keer in mijn leven...’ begint Willem-Alexander in het Engels, om haar uiteindelijk ten huwelijk te vragen. Máxima kan het wel uitschreeuwen, met ‘ja’. Ik zal nooit iemand vinden die zo verliefd op mij is, en ik zo verliefd op die man, dat we zullen trouwen, dacht ze enkele jaren daarvoor nog. Maar met Alexander wil ze haar leven delen.

Buiten het zicht van de camera's, maar ook publiekelijk, maakt Máxima kennis met Nederland en de Nederlanders. In het najaar van 2001 bezoekt ze met Willem-Alexander Kinderdijk.

Veel langer dan Willem-Alexander of Máxima, is de Amsterdamse diamantair Edward Asscher op dit moment voorbereid. Hij was de wereld afgereisd voor een stuk ruwe oranje diamant, uiterst zeldzaam. Het werd aan koningin Beatrix verkocht en verscheen uiteindelijk aan de hand van Máxima, in de verlovingsring die door hofjuwelier Steltman was gemaakt.

Nu het officieel is, kan Máxima mee naar het privéfeest ter gelegenheid van Beatrix' drieënzestigste verjaardag, dat in het Stedelijk Museum in Amsterdam wordt gehouden. Vanuit het publiek wordt Máxima's naam geroepen, ze glundert door alle aandacht. En Willem-Alexander ook. Maar een verlovingsring met oranje diamant merkt nog niemand op. Dat nieuws komt zo'n twee maanden later, als koningin Beatrix op 30 maart 2001 vanuit de bibliotheek van Paleis Noordeinde via de televisie het land toespreekt en de verloving bekendmaakt tussen haar oudste zoon en Máxima Zorreguieta.

In een live persconferentie beantwoorden Máxima en Willem-Alexander meteen daarna vragen van de media; over de zoete liefde, maar ook over het aanhalen door Willem-Alexander van het bericht in een krant – dat later van de hand

van Videla bleek te zijn – waarin vader Zorreguieta werd vrijgepleit voor zijn rol in het regime. Het verloofde paar had enkele dagen in een hotel aan zee geoefend: welke vragen zouden ze kunnen verwachten en hoe zouden ze erop reageren? Compleet met een uit het buitenland overgevlogen cameraploeg, zodat niets zou uitlekken. ‘Het was een beetje dom,’ was de suggestie van een van de belangrijkste adviseurs van minister-president Wim Kok op het aanhalen van het Zorreguieta-artikel door Willem-Alexander. Die bewuste avond kopt niet de prins, maar de toekomstige prinses spontaan de opmerking op het juiste moment in. Met een charmante glimlach weet ze Nederland om haar vinger te winden en begint haar publieke kennismaking met haar nieuwe thuisland. Op die periode blikt ze jaren later terug, op de feestavond ter gelegenheid van haar veertigste verjaardag:

‘Die dag begon ik een lange reis door Nederland, letterlijk en figuurlijk. twaalf provincies, vier grote steden, en de andere landen van het koninkrijk, religie, staatsrecht, nog meer taal, een huwelijk, een fonds dat werd opgericht en een lang introductieprogramma... Van beleid tot uitvoering. Niks werd vergeten. Ik heb daar het voorrecht en het plezier gehad om heel waakzame mensen om mij heen te hebben die mij begeleidden, echt genereuze mensen die zonder aarzeling hun kennis met mij deelden.’

Door haar ja-woord wordt Máxima in de Beurs van Berlage op 2 februari 2002 niet alleen de echtgenote

van Willem-Alexander, maar ook verheven in de adelstand en Prinses der Nederlanden. Een stralende dag, behoorlijk warm voor de tijd van het jaar, wat het feest voor zo’n 100.000 bezoekers in Amsterdam vergroot. Toch is er voor Máxima een groot gemis. Door de controversiële historie is besloten dat haar vader niet naar haar huwelijk zou komen. Moeder Maria kijkt met hem via de televisie naar de trouwerij. Zo zien ze op grote afstand hoe een muzikaal eerbetoon aan hem wordt gebracht, als het ‘Adiós Nonino’ wordt gespeeld, met de iconische traan van Máxima tot gevolg. Over het gewicht van haar huwelijk spreekt Máxima als ze in 2012 de Machiavelliprijs ontvangt:

‘Wie een kroonprins trouwt, zegt niet alleen “ja” tegen een echtgenoot en een schoonfamilie, maar tegen een heel land. Ik zei op die dag ook “ja” tegen een prachtige, maar drukke baan en een leven in de schijnwerpers. Dat levert beperkingen op, zeker, maar vooral ook heel veel mogelijkheden om positieve dingen te bereiken voor de Nederlandse samenleving.’

Prinses word je ‘niet zomaar van de ene op de andere dag’, zegt Máxima op haar veertigste. Hetzelfde geldt voor het moederschap. ‘Daarbij komt heel wat vallen en opstaan kijken. Maar elke keer word je er sterker en wijzer van, in de hoop dat ik met alles wat ik leer een betere moeder, een betere echtgenote, een betere vriendin en een beter mens word.’

In 2003 wordt Máxima voor het eerst moeder. Een toekomstig troonopvolgster wordt geboren: prinses Catharina-Amalia Beatrix Carmen Victoria, roepnaam Amalia. Ze wordt onder anderen naar haar twee grootmoeders vernoemd en naar haar peetmoeder, kroonprinses Victoria van Zweden. Het gezin is dan net in Villa De Eikenhorst op koninklijk landgoed De Horsten gaan wonen. Niet lang daarna wordt in samenspraak met het prinselijk paar de mediacode opgesteld, om het Oranjegezin meer privacy te kunnen geven. Geen ongevraagde vakantiekiejes meer, maar in ruil voor de rust poseren Willem-Alexander en Máxima in de zomer en winter voor de media.

In 2005 wordt Alexia geboren en bijna twee jaar later de jongste dochter, prinses Ariane. Het streven van Máxima is om het moederschap te combineren met haar baan ten dienste van het koninkrijk. Daarom is er aan het thuisfront ook de nodige hulp. Jarenlang staat Eveline van den Bent als kindermisje klaar voor de drie prinsesjes, later krijgt ze hulp van de Argentijnse Paz Rodriguez Hunter.

Voor Argentinië is Máxima vooral hún Máxima gebleven. Hun ‘prinses Máxima Zorreguieta Cerruti’, die *dulce de leche* niet kan versmaden en de latina in haar nooit is kwijtgeraakt. Voor de Nederlanders is Máxima vooral hún prinses geworden, die ook luizenmoeder en pleinwacht was op de school van haar dochters. Een prinses die koekhapt en schaatst en die spijkerpoepen stiekem het leukste spelletje vindt. Tijdens haar zoektocht naar de Nederlandse identiteit heeft ze veel kunnen zien, horen en proeven van Nederland. ‘Het was een prachtige en rijke ervaring waarvoor ik enorm dankbaar ben. Maar “de” Nederlandse identiteit? Nee, die heb ik niet gevonden.’ Máxima’s uitspraak bij de presentatie van een rapport over identificatie met Nederland wordt tot op de dag van vandaag nog foutief aangehaald en verkeerd geïnterpreteerd. ‘De Nederlandse identiteit bestaat niet’, zou ze gezegd hebben. Ze was juist complimenteus naar haar nieuwe thuisland: ‘Nederland is veel te veelzijdig om in één cliché te vatten. “De” Nederlander bestaat niet. Als troost kan ik u zeggen dat “de” Argentijn ook niet bestaat.’

Voor Máxima vormen Willem-Alexander en Beatrix twee grote voorbeelden. Ze geeft hun dan ook de credits als ze zelf met de Machiavelliprijs wordt ge-

Huwelijksportret prins Willem-Alexander en prinses Máxima, 2 februari 2002.

Met het ondertekenen van de akte van abdicatie deed Beatrix afstand van de troon. Vervolgens verscheen ze samen met het nieuwe koningspaar op het balkon van het Koninklijk Paleis op de Dam in Amsterdam.

eerd. ‘Hun bezieling en hun liefde voor Nederland zijn de mijne geworden. Met hun manier van werken hebben zij mij vanaf de allereerste dag een inspirerend voorbeeld gegeven. En hun vertrouwen gaf mij het zelfvertrouwen om op mijn eigen manier invulling te geven aan een heel nieuw leven.’

Jarenlang staat haar werk in het teken van het ondersteunen van haar schoon-

moeder Beatrix, de mater familias. Maar daarin staat een verandering op stapel. In 2011 wordt in toptoverleg, tussen Beatrix, Willem-Alexander en Máxima, een stip op de horizon geplaatst: uit een aantal data wordt 30 april 2013 gekozen als de dag

dat Beatrix de kroon zal overdragen aan Willem-Alexander. Op die dag wordt Willem-Alexander ingehuldigd. Vanaf dat moment mag Máxima zich koningin noemen en zich met Majesteit laten aanspreken.

1 EEN KONINGIN NAAST DE KONING

Willem-Alexander reikt Máxima galant een helpende hand bij het uitstappen van de Glazen Koets, Prinsjesdag 2019.

Op de derde dinsdag van september is het vanaf de vroege uurtjes druk op het Koninklijk Staldepartement, achter Paleis Noordeinde. De paarden hebben hun eerste rit al gehad en briesen even uit als de galarijtuigen uit het koetshuis worden gehaald. De stallen vormen het epicentrum van het vervoer van de koning en koningin. Ouderwetse en moderne pk's staan hier dagelijks zij aan zij; op Prinsjesdag kiest het koningspaar voor paarden en koetsen.

Terwijl de paarden hun galatuigage aankrijgen, begeven koning Willem-Alexander en koningin Máxima zich rond twaalfen via de Paleistuin naar het werkpaleis, waarna ze zich samen naar het zogenoemde Bruine Kwartier begeven. Dat is het koninklijk epicentrum van het paleis, gelegen boven de linkerzijvleugel aan de voorzijde. Hier bevinden zich onder meer de werkkamers van het koningspaar, een keukentje en een kapsalon. Daar staat kamenier Jolanda ten Brinke – Máxima's steun en toeverlaat – paraat met de robijnrode jurk van Jan Taminiau en helpt Hare Majesteit met de japon, de rits en de pelerine. Als Willem-Alexander zijn jacquet aanheeft en ook Máxima gereed is, gaan ze samen naar beneden, via de Koningstrap naar de Pieter Postkamer, waar ze zich bij prins Constantijn en prinses Laurentien voegen. Een kop bouillon en sandwiches staan voor ze klaar, genoeg om voorlopig de honger te stillen. Op deze plek is het gejoel en de drukte op het Noordeinde goed te horen en te zien. Maar andersom hebben de fans en belangstellenden niet door dat het koninklijk gezelschap zo dichtbij is, in de kamer zo vlak naast de ingang.

Maria del
Carmen en
Juan Zorreguieta,
moeder en jongste
broer van de
koningin.

Prinsjesdag is niet alleen de dag van ‘het theater van staat’, ook voor het paleis is het een van de drukste, misschien wel de drukste, dag van het jaar, waarop alle departementen zich lang tevoren al voorbereiden. Het koningspaar en ook de hofhouding nodigen voor deze feestelijke dag enkele honderden gasten uit om zo’n derde dinsdag van september eens van de andere kant te beleven.

Zo waren tijdens Prinsjesdag 2018 naast allerlei relaties ook Máxima’s moeder en jongste broer, Maria del Carmen en Juan, onder de gasten op het paleis. Gasten van het koningspaar worden aan het eind van de ochtend ontvangen aan de achterkant van het paleis, waar ze allereerst een kijkje nemen bij de stallen, waarna ze hun zitplaats krijgen onder de colonnade van Paleis Noordeinde om te zien hoe de koninklijke stoet daar vertrekt. Als twee lakeien om klokslag één uur